

**ХЭНТИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

23119 Хэнтий аймаг, Хэрлэн сум, Сариг баг
Утас: 70-56-21-47, Факс: 70-56-21-12
E-mail: khentii@audit.gov.mn

2018.02.28 № 06/65
танай _____ -ны № _____ -т

Аудитын гэрчилгээ

Төрийн аудитын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2.1, 18 дугаар зүйлийн 18.2, Төсвийн тухай хуулийн 8.9.1-д заасны дагуу Өлзийт тосгоны Цэцэрлэгийн 2017 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд санхүүгийн тайлангийн аудит хийв.

Хязгаарлалттай санал дүгнэлт

Аудитын гол асуудалд дурдсан алдаа зөрчлийг эс тооцвол Өлзийт тосгоны Цэцэрлэгийн 2017 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээ болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг материаллаг зүйлсийн хувьд Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, УСНББӨУС-д нийцүүлж, Сангийн сайдын баталсан бодлого, журам, зааврын дагуу үнэн, бодитой, шударга илэрхийлсэн тул хязгаарлалттай санал дүгнэлт гаргаж байна.

Санал дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагуудын нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим, стандарт болон Аудитын олон улсын стандартад нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, зааврын дагуу гүйцэтгэсэн. Эдгээр нь санхүүгийн тайлан материаллаг буруу илэрхийллээс ангид эсэх талаар үндэслэлтэй баталгаа олж авах зорилгоор аудитыг төлөвлөж, гүйцэтгэхийг шаарддаг.

Аудитаар Өлзийт тосгоны Цэцэрлэгийн 2017 оны жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайлан дахь үлдэгдэл, ажил гүйлгээний дүн хэмжээ болон илчлэл тодруулга, тус байгууллагад мөрдөж байгаа нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, бүртгэл хөтлөлт, програм хангамж, дотоод хяналтын систем болон удирдлагын хийсэн томоохон тооцооллыг шалгаж, аудитын санал дүгнэлтийг дэмжих нотлох зүйлсийг хангалттай цуглуулсан.

Бидний хийсэн аудит тус санхүүгийн тайлан, тодруулгад санал дүгнэлт өгөх хангалттай, зохистой үндэслэлийг бүрдүүлсэн бөгөөд аудитын дүнд үндэслэсэн санал, зөвлөмжийг аудитын тайланд тусгасан болно.

Аудитын гол асуудал

Бараа материалын дансны үлдэгдлийг тулган баталгаажуулахад 1.9 сая төгрөгийн үлдэгдэл бүхий хүнсний материал, 0.4 сая төгрөгийн түлш, шатах тослох материал нийт 2.3 сая төгрөгийн бараа материалын үлдэгдлийг тоолж баталгаажуулаагүй, мөнгөн хөрөнгийн зардлыг түүвэрлэн шалгахад анхан шатны баримтын бүрдэл хангаагүй, төрийн сангийн төлбөр тооцооны журмыг баримтлаагүй, батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулаагүй, төсвийн хөрөнгөөс хандив өгсөн зэрэг нийт 5.9 сая төгрөгийн зөрчил илэрсэн

0900484

144
оршин байх, эрх ба үүрэг, үнэн зөв байдал гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг тус тус
хангахгүй байна.

Үүрэг, хариуцлага

Өлзийт тосгоны Цэцэрлэг нь Төсвийн тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн 26.1-д заасны дагуу тайлант хугацааны санхүүгийн тайлан, тодруулгыг Нягтлан бодох бүртгэлийн болон Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, түүнтэй нийцүүлэн Сангийн сайдын баталсан журам, зааврын дагуу бэлтгэж, тайлагнах үүрэгтэй.

Аудитын дээд байгууллагуудын нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим, стандарт болон Аудитын олон улсын стандартын дагуу аудит хийж, жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланд санал дүгнэлт өгөх нь төрийн аудитын байгууллагын үүрэг юм.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ч.ЭРДЭНЭБААТАР

ХЭНТИЙ АЙМГИЙН ӨЛЗИЙТ ТОСГОНЫ ЦЭЦЭРЛЭГИЙН 2017 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

Мэлт мэдээлэл авахыг хүсвэл
раах хаягаар харилцана уу:

Б-ын Тэргүүлэх аудитор
Утас: 70562112
Имэй хаяг: Khentii@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Д.Оюунтуяа
Утас: 70562147
Имэй хаяг: otuya_099@yahoo.com

Аудитор: Ц.Хатанболд
Утас: 70562147
Имэй хаяг:

Б-ын хаяг
Утас: Хэнтий аймаг Хэрлэн
3-р баг АЗДТГ-ын байр
Имэй хуудас:
khentii@audit.gov.mn

8 оны 02 дугаар сар

Аудитын тайлан

- Хавсралт 1: Агуулга
- Хавсралт 2: Аудитын гэрчилгээ
- Хавсралт 3: Менежментийн захидал
- Хавсралт 4: Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан
- Хавсралт 5: Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

УУЛГА

1. Аудит хийх хууль эрх зүйн үндэслэл
2. Байгууллагын хууль, эрх зүйн орчин
3. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа
4. Аудитын шалгуур үзүүлэлт, аудитын арга зүй, хэрэгжүүлсэн горим, хяналтын сорил болон нарийвчилсан горим, түүний үр дүн
5. Дотоод хяналт
6. Төсвийн орлого, зардлын гүйцэтгэл, түүний талаарх тайлбар
7. Шилэн дансны мэдээлэл
8. Олж тогтоосон гол эрсдэлүүд, түүний үр дагавар
9. Гол, онцлог гүйлгээний талаарх (тохиромжтой бол) тайлбар
10. Аудитаар илрүүлсэн гол зөрчлүүд, тэдгээрийг шийдвэрлэсэн талаар:
11. Материаллаг бус залруулагдаагүй алдаануудын талаарх тайлбар:
12. Анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал
13. Дараагийн аудитаар авч үзэх асуудлууд
14. Санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар илэрсэн зөрчлийн нэгтгэл
15. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт
16. Аудитын гэрчилгээний тохирох загварын талаарх дүгнэлт

Аудит хийх хууль эрх зүйн үндэслэл:

Төсвийн тухай хуулийн 8.9.1, Төрийн аудитын тухай хуулийн 15.2.1 дэх заалтыг үндэслэн Төрийн аудитын тухай хуулийн 18.2 дугаар зүйлд заасан бүрэн эрхийн хүрээнд Хэнтий аймгийн Өлзийт тосгоны цэцэрлэгийн төсвийн 2017 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр дуусвар болсон жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд /ХЭА-18/12/СТА-ТШЗ/ аудит хийлээ.

Аудитыг Төсвийн тухай, Төрийн аудитын тухай, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулиуд болон холбогдох бусад хууль, тогтоомжийн хүрээнд Аудитын олон улсын стандартын зарчмуудад нийцүүлэн төлөвлөлтийн шатанд боловсруулсан төлөвлөгөө, төлбөрийн дагуу явуулав.

Хэнтий аймгийн Өлзийт тосгоны цэцэрлэгийн 2017 оны санхүүгийн тайлан Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль болон Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн Олон улсын стандарт/УСНББОУС/, түүнд нийцүүлэн гаргасан улсын төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, заавар, журмын дагуу үнэн зөв, шударга илэрхийлэгдсэн эсэхэд дүгнэлт өгөх нь энэхүү аудитын зорилт байв.

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлангаа УСНББОУС, түүнд нийцүүлсэн Сангийн яамдын холбогдох журмууд, төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, програм хангамжийн дагуу үнэн зөв, бодитой бэлтгэх үүрэгтэй.

Тухайн санхүүгийн тайлан Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, нягтлан бодох бүртгэлийн нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчмууд, УСНББОУС-тай нийцүүлж материаллаг аргаар даагүй, үнэн зөв, шударга илэрхийлэгдсэн эсэхэд дүгнэлт өгөх нь Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг юм.

Хэнтий аймгийн Өлзийт тосгоны цэцэрлэгийн 2017 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд санхүүгийн тайлангийн аудитыг 2018 оны 01 дүгээр сарын 25-наас 2018 оны 02 дугаар сарын 25-ныг хүртэл хийхээр төлөвлөн ТАБ-ын аудитор Ц.Хатанболд хэрэгжүүлэв. /Б-СТА-А-9/

Хэнтий аймгийн Өлзийт тосгоны цэцэрлэгийн төсвийн 2017 оны төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланг 2018 оны 01 дүгээр сарын 19-нд ТАБ-д ирүүлсэн байна.

ТАБ аудитыг 2018 оны 2 дугаар сарын 23-наас 2018 оны 02 дугаар сарын 25-ны өдөр гүйцэтгэж, аудитын тайланг 2018 оны 02 дугаар сарын 28-нд байгууллагын мэдээлэл хэлтэст ирдлагад гардуулав.

Байгууллагын хууль, эрх зүйн орчин:

Төсвийн захирагч нь Монгол улсын Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Боловсролын тухай хууль, Сургуулийн өмнөх боловсролын тухай хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр ажил, ажиллагаа, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль, Шилэн дансны тухай хуулиудын хүрээнд үйл ажиллагаа явуулж байна.

Тайлант онд санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрддөг гол хууль, тогтоомжид өөрчлөлт байгаагүй байна.

Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа:

Монгол Улсын Сургуулийн өмнөх боловсролын тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1-д заагдсан сургуулийн өмнөх боловсролын зорилго нь бага насны хүүхдийг өөрийн онцлог, чадвар, үнэмлэхүй үйлээрээ хөгжин, насан туршийн боловсролын суурь чадварыг эзэмшихэд дэмжин хамгаалах, хөгжүүлэх, сургалт, үйл ажиллагаагаар сургуулийн өмнөх боловсрол

105
"Шууд захирагчийн үүргийг гүйцэтгэхэд оршино" гэсэн бүрэн эрхийн хүрээнд Хэнтий аймгийн Өлзийт тосгоны цэцэрлэг үйл ажиллагаа явуулж байна.

Дээрх зорилтыг хэрэгжүүлэхийн тулд Монгол Улсын Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.1-д "Төсвийн байгууллага нь түүний үйл ажиллагааг үр ашигтай удирдлагаар хангаж, ажлын үр дүнг хариуцах үүрэг бүхий төсвийн шууд захирагчтай байна" гэж заасны дагуу Хэнтий аймгийн Өлзийт тосгоны цэцэрлэгийн эрхлэгч Төсвийн шууд захирагчийн үүргийг гүйцэтгэж байна. Төсвийн шууд захирагчийн төсвийг аймгийн төрийн хуралгаар дамжуулан олгож байна.

Төсвийн тухай хуулийн 16.5 дугаар зүйлд "батлагдсан төсөв, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар төсвийн ерөнхийлөн захирагчтай байгуулсан гэрээний хүрээнд төсвийн үүргийг удирдах, зарцуулалтад хяналт тавих, батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах, байгууллагын санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээ, тайлан, үр дүнгийн үзүүлэлтийг үнэн зөв гаргах, тогтоосон хугацаанд тайлагнах" гэж заасан байна.

Төсвийн захирагчтай холбоотой хууль эрх зүйн баримт бичгийг судалсан бөгөөд байгууллагатай холбоотой хуулиуд бүрэн хэрэгжиж байна.

Төсвийн захирагчийн үйл ажиллагааны талаар төлөвлөлтийн шатанд ТАБ-СТА-А-1 хяналтад тодорхой тусгасан.

Аудитын шалгуур үзүүлэлт, аудитын арга зүй, хэрэгжүүлсэн горим, хяналтын сорил болон нарийвчилсан горим, түүний үр дүн:

Аудит хийхэд Нягтлан бодох бүртгэлийн нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчмууд, УСНББОУС, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийг шалгуур болгон ашиглав.

Аудитаар Хэнтий аймгийн Өлзийт тосгоны цэцэрлэгийн 2017 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд дүгнэлт өгөх үүднээс төсвийн захирагчийн удирдлагын бэлтгэсэн санхүүгийн тайлан нь материаллаг хэмжээний алдаатай илэрхийлэгдээгүй гэсэн үзлэлтэй нотолгоо олж авахын тулд төсвийн дансдын уламжлалт эрсдэл болон хяналтын эрсдэлийг тогтоон тухайн байгууллагын зүгээс тавьж буй дотоод хяналтыг үнэлж баримтжууллаа. /ТАБ-СТА-А-5/

Санхүүгийн тайланг бэлтгэн гаргахад баримталсан бодлого, зарчмуудыг үнэлж, баримт бичгийг гүйцэтгэхэд илтэй томоохон дансдад түүвэрчилсэн байдлаар аудитын 9 хяналтын горим, нарийвчилсан сорил гүйцэтгэв. /ТАБ-СТА-В-3/

Тухайн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, системтэй танилцахад УСНББОУС-ын санхүүгийн үйл ажиллагаанд хэрэглэгдэх нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг боловсруулан мөрдөн ажиллаж байна. Энэхүү бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг нь УСНББОУС-тай нийцсэн байна.

Төсвийн захирагчийн санхүүгийн үйл ажиллагааг бүртгэх, хянах, боловсруулах үйл ажиллагааг санхүүгийн програмаар боловсруулан санхүүгийн тайлан бэлтгэх аргачлалын баримт бичгийг нь санхүүгийн тайланг гаргасан байна.

Дотоод хяналт:

Бид санхүүгийн тайланд материаллаг алдаа байхгүй гэдгийг нягтлах үүднээс дотоод хяналтыг шаардлагатай гэж үзсэн хэмжээгээр дахин хийсэн. Энэ нь материаллаг алдаа гаргахад хамгаалахын тулд жилийн турш үр нөлөөтэй ажиллах ёстой гол хяналтуудыг боловсруулах, судлах зорилготой юм.

Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, түүнийг хэрэгжүүлэхээр гаргасан заавар, баримт бичгийг хэрэгжүүлж, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн үйл ажиллагааг бүртгэлийн програмаар боловсруулж байгаа бөгөөд байгууллагын дотоод хяналтын эрсдлийг төлөвлөлтийн үед бага гэж тооцсон ба дахин хянахад дотоод хяналт хэвийн байна.

Төсвийн орлого, зардлын гүйцэтгэл, түүний талаарх тайлбар:

Батлагдсан төсвийг хуваарийн дагуу Хэнтий аймгийн төрийн сангийн харилцах дансаар дамжуулан санхүүжүүлснээс гадна төсвийн хүрээний мэдэгдлийг боловсруулах, төсвийн санхүүжилтийн гүйцэтгэлийг хангах, төсвийг зардлын төрөл зүйлээр хуваарилан гүйцэтгэлд хяналт тавин ажилласан байна.

Төсвийн захирагч нь 2017 онд улсын төсвөөс урсгал болон хөрөнгийн зардалд 169,7 сая төгрөгийн санхүүжилт авчээ. Үүнээс урсгал зардалд 168,2 сая төгрөгийг зарцуулж, батлагдсан төсвийг 1,4 сая төгрөгөөр хэмнэсэн байна.

Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6-р зүйлд заасан дараа жилийн төсвийн төсөл, санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын дүгнэлт, байгууллагын батлагдсан төсөв, худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөө, аудитын тайлан, дүгнэлт, зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тайланг тус тус хугацаа хоцроож мэдээлсэн. Хандив, тусламжийн хэмжээ, түүний зарцуулалтын тайланг огт мэдээлээгүй зөрчил илэрсэн.

Олж тогтоосон гол эрсдэлүүд, түүний үр дагавар:

Аудитын төлөвлөгөөний дагуу аудитын 9 эрсдлийг тогтоож, батламж мэдэгдлүүдийн хүрээнд данс бүрээр хяналтын болон нарийвчилсан нийт 9 горим, сорил гүйцэтгэв.

Үр дагаварыг тодорхойлж чадвал: Цэцэрлэгийн хүүхдийн хоолны зардлыг шалгахад тогтоосон норм хэмжээнээс 348.9 мянган төгрөгөөр хэтрүүлэн зарцуулсан, цалингийн зардлыг анхан шатны баримтаас шалгахад үр дүнгийн тайланд 89.9 мянган төгрөгийн зардал илүү, мөнгөн гүйлгээний 107.2 мянган төгрөгийн зардал дутуу илэрхийлсэн, бараа материалын дансны үлдэгдлийг тулган баталгаажуулахад 1.9 сая төгрөгийн үлдэгдэл бүхий хүнсний материал, 0.4 сая төгрөгийн түлш, шатах тослох материал нийт 2.3 сая төгрөгийн бараа материалын үлдэгдлийг тоолж баталгаажуулаагүй, мөнгөн хөрөнгийн зардлыг түүвэрлэн шалгахад анхан шатны баримтын бүрдэл хангаагүй, төрийн сангийн төлбөр тооцооны журмыг баримтлаагүй, батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулаагүй, төсвийн хөрөнгөөс хандив өгсөн зэрэг нийт 5.9 сая төгрөгийн зөрчил илэрсэн зэрэг нь санхүүгийн тайлангийн оршин байгаа, эрх ба хэмжилт, үнэн зөв байдал гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Гол, онцлог гүйлгээний талаарх (тохиромжтой бол) тайлбар:

Төсвийн захирагчийн 2017 оны санхүүгийн тайлан материаллаг хэмжээний алдаатай илэрхийлэгдээгүй гэдгийг, түүнийг бэлтгэн гаргахад баримталсан бодлого, зарчмуудыг үнэлж, аудитын явцад санхүүгийн тайланд нөлөөлөхүйц хэмжээний ажил гүйлгээ, үлдэгдэл, тооцооллуудыг түүвэрчлэн нарийвчилсан сорилын аргаар шалгалаа. /ТАБ-СТА-В-3/

Аудитаар илрүүлсэн гол зөрчлүүд, тэдгээрийг шийдвэрлэсэн талаар:

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар хөндөгдсөн гол асуудлуудыг дараах заалтад хураангуйлан тэмдэглэв. Аудитын явцад материаллаг хэмжээний дараах алдаа илэрсэн байна. Үүнд:

1. Цэцэрлэгийн хүүхдийн хоолны зардлыг шалгахад тогтоосон норм хэмжээнээс 348.9 мянган төгрөгөөр хэтрүүлэн зарцуулсан

Шийдвэрлэсэн: Зөрчлийг давтан гаргахгүй байх зөвлөмж өгөв.

- 2. Цалингийн зардлыг анхан шатны баримтаас шалгахад үр дүнгийн тайланд 89.9 мянган төгрөгийн зардал илүү, мөнгөн гүйлгээний 107.2 мянган төгрөгийн зардал дутуу илэрхийлсэн

Шийдвэрлэсэн: Зөрчлийг давтан гаргахгүй байх зөвлөмж өгөв.

- 3. Бараа материалын дансны үлдэгдлийг тулган баталгаажуулахад 1.9 сая төгрөгийн үлдэгдэл бүхий хүнсний материал, 0.4 сая төгрөгийн түлш, шатах тослох материал нийт 2.3 сая төгрөгийн бараа материалын үлдэгдлийг тоолж баталгаажуулаагүй

Шийдвэрлэсэн: Зөрчлийг давтан гаргахгүй байх зөвлөмж өгөв.

- 4. Мөнгөн хөрөнгийн зардлыг түүвэрлэн шалгахад анхан шатны баримтын бүрдэл хангаагүй, төрийн сангийн төлбөр тооцооны журмыг баримтлаагүй, батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулаагүй, төсвийн хөрнгөөс хандив өгсөн зэрэг нийт 5.9 сая төгрөгийн зөрчил илэрсэн

Шийдвэрлэсэн: Зөрчлийг давтан гаргахгүй байх зөвлөмж өгөв.

- 5. Мөнгөн гүйлгээний тайланд 5.7 сая төгрөгийн хөрөнгийн зардлыг тусгаагүй, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд батлагдсан төсвийг 2.0 сая төгрөг, хөрөнгийн эх үүсвэрийг 2.9 сая төгрөг, зардлын гүйцэтгэлийг 2.9 сая төгрөгөөр тус тус илүү илэрхийлсэн

Шийдвэрлэсэн: Санхүүгийн тайланд залруулга хийв.

Материаллаг бус залруулагдаагүй алдаануудын

талаарх тайлбар:

Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой 6 алдаа илэрсэн нь материаллаг бус санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөлөл байхгүй тул залруулга хийгдээгүй.

Анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал:

Анхаарал татахуйц чухал асуудал үгүй байна.

Дараагийн аудитаар авч үзэх асуудлууд:

Хэнтий аймгийн Өлзийт тосгоны цэцэрлэгийн 2017 оны санхүүгийн тайлангийн аудитын явцад гүйцээж мөшгин шалгаж амжаагүй эрсдэлтэй асуудал гараагүй байна.

Санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар илэрсэн зөрчлийн нэгтгэл:

Төсвийн захирагчийн 2017 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 373,7 сая төгрөгийн 6 алдаа, зөрчил илэрсэн ба 13,5 сая төгрөгийн алдааг санхүүгийн тайланд залруулга хийж, хүүхдийн хоолны нормыг хэтрүүлэн зарцуулсан 0,5 сая төгрөг, бараа материалын дансны үлдэгдлийг тоолж баталгаажуулаагүй 2,3 сая төгрөг, анхан шатны баримтын дагуу бүртгэл хөтлөөгүй, анхан шатны баримт байхгүй, батлагдсан төсвийг зориулалт бусаар зарцуулсан зэрэг нийт 6,9 сая төгрөг, шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой 351,4 сая төгрөгийн алдаа зөрчил нийт 358,3 сая төгрөгийн алдаа зөрчлийг давтан гаргахгүй байх талаар зөвлөмж өгөв.

Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт:

Төсвийн захирагчийн 2016 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд аудит хийгдээгүй байна.

Аудитын гэрчилгээний тохирох загварын талаарх дүгнэлт:

Хязгаарлалттай санал дүгнэлт

Мөнгөн хөрөнгийн зардлыг түүвэрлэн шалгахад анхан шатны баримтын бүрдэл хангаагүй, төрийн сангийн төлбөр тооцооны журмыг баримтлаагүй, батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулаагүй, төсвийн хөрнгөөс хандив өгсөн зэрэг нийт 5.9 сая төгрөг, бараа материалын дансны үлдэгдлийг тулган баталгаажуулахад 1.9 сая төгрөгийн үлдэгдэл бүхий хүнсний материал, 0.4 сая төгрөгийн түлш, шатах тослох материал нийт 2.3 сая төгрөгийн бараа материалын үлдэгдлийг тоолж баталгаажуулаагүй зэрэг нийт 8,2 сая төгрөгийн зөрчил илэрсэн нь оршин байх, эрх ба үүрэг, үнэн зөв байдал гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг тус тус хангахгүй байна.

Дээрх алдаа зөрчлийг эс тооцвол Өлзийт тосгоны цэцэрлэгийн 2017 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан болон илчлэл тодруулгад тайлагнасан үлдэгдэл, ажил гүйлгээнүүд холбогдох хууль, УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн Сангийн сайдын баталсан заавар, журмуудын дагуу материаллаг алдаагүй, үнэн зөв, шударга илэрхийлэгдсэн байна.

Аудит хийгдсэн санхүүгийн тайлан 13 хуудас, хавсралтууд 4 хуудас, байгууллагын санал 1 хуудсыг тус тус хавсаргав.

Аудитын тайланг

Хянасан:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ч.ЭРДЭНЭБААТАР

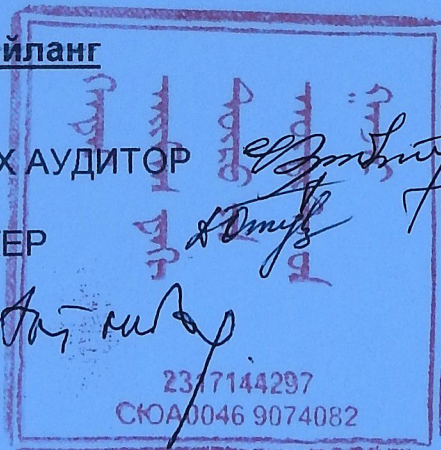
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

Д.ОЮУНТУЯА

Бэлтгэсэн:

АУДИТОР

Ц.ХАТАНБОЛД

Огноо: 2018.02.28

ӨЛЗИЙТ ТОСГОНЫ ЦЭЦЭРЛЭГИЙН 2017 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

Менежментийн захидал

Тэргүүлэх ач холбогдол №1 зүйлс:

Асуудал 1

Нягтлан бодох бүртгэлийн талаар 3

Төсвийн зарцуулалтын талаар 4

Дотоод хяналтын талаар.....5

2018 оны 02 дугаар сар

Менежментийн захидал

Төрийн аудитын байгууллага санхүүгийн тайлангийн аудит бүрийн төгсгөлд аудитаар илрүүлсэн зүйлсийг нэгтгэсэн менежментийн захидлыг үйлчлүүлэгч, түүний удирдлагад зориулж бэлтгэдэг бөгөөд түүнд санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, тайлагналийн бодлого, үйл ажиллагаа, дотоод хяналтыг сайжруулах зөвлөмжийг тусгадаг.

Энэхүү менежментийн захидлын агуулга Аудитын олон улсын стандарт болон аудитын дүн, дүгнэлтээс урган гарсан болно. Санхүүгийн тайлан, бусад илчлэл тодруулгын талаар санал дүгнэлт гаргахад бидний бодлого, горим зориулагдсан.

Энэ нь Өлзийт тосгоны цэцэрлэгийн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, горимыг зөвхөн аудитыг үр нөлөөтэй гүйцэтгэхэд шаардагдах цар хүрээнд дахин хянасан бөгөөд оршиж буй бүх сул талыг гаргаж ирэх боломжгүй юм.

Тиймээс аудитын тайланд тусгасан зөвлөмж нь аудит хийх үеийн нөхцөл байдлын талаархи бидний үнэлэлт, дүгнэлтийг илэрхийлж байгаа болно.

Харин эдгээр зөвлөмжийг та бидний хамтын ажиллагааны байр сууринаас гаргасан бөгөөд аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хүлээн авч, хэрэгжүүлэх нь танай үүрэг хариуцлага юм.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье

Менежментийн захидалд дурдсан цаашид санхүүгийн тайланд шууд бөгөөд материаллаг хэмжээгээр нөлөөлж болзошгүй тул анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдолтойгоос нь эхлэн эрэмбэлэн үзүүлэв.

Илрүүлэлт:

1. Мөнгөн гүйлгээний тайланд 5.7 сая төгрөгийн хөрөнгийн зардлыг тусгаагүй, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд батлагдсан төсвийг 2.0 сая төгрөг, хөрөнгийн эх үүсвэрийг 2.9 сая төгрөг, зардлын гүйцэтгэлийг 2.9 сая төгрөгөөр тус тус илүү илэрхийлсэн нь эрх ба үүрэг, үнэн зөв байдал, оршин байгаа, толилуулга ба илчлэл тодруулга батламж мэдэгдлүүдийг тус тус хангахгүй байна.
2. Цалингийн зардлыг анхан шатны баримтаас шалгахад үр дүнгийн тайланд 89.9 мянган төгрөгийн зардал илүү, мөнгөн гүйлгээний 107.2 мянган төгрөгийн зардал дутуу илэрхийлсэн байна. Энэ нь эрх ба үүрэг, үнэн зөв байдал, оршин байгаа, толилуулга ба илчлэл тодруулга батламж мэдэгдлүүдийг тус тус хангахгүй байна.
3. Бараа материалын дансны үлдэгдлийг тулган баталгаажуулахад 1.9 сая төгрөгийн үлдэгдэл бүхий хүнсний материал, 0.4 сая төгрөгийн түлш, шатах тослох материал нийт 2.3 сая төгрөгийн бараа материалын үлдэгдлийг тоолж баталгаажуулаагүй байна. Энэ нь эрх ба үүрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Зөвлөмж:

1. Сангийн сайдын 2010 оны 388 тоот тушаалаар батлагдсан "Төсөвт байгууллагад мөрдөгдөх дансны нэгдсэн заавар"-ын холбогдох заалтыг мөрдөж ажиллах
2. НББ-ийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйл 7.1 "Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно" гэсэн заалтыг хэрэгжүүлж ажиллах
3. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 70 дугаар зүйлийн 70.2.2, 70.2.4 дэх заалтуудыг тус тус хэрэгжүүлж ажиллах

Эрсдэл:

НББ-ийн тухай хуулийг хэрэгжүүлэхгүй байх
Дотоод хяналтыг хангалтгүй хэрэгжүүлэх

Төсвийн захирагчийн харуу:

Илрүүлэлт:

1. Мөнгөн хөрөнгийн зардлыг түүвэрлэн шалгахад анхан шатны баримтын бүрдэл хангаагүй, төрийн сангийн төлбөр тооцооны журмыг баримтлаагүй, батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулаагүй, төсвийн хөрөнгөөс хандив өгсөн зэрэг нийт 5.9 сая төгрөгийн зөрчил илэрсэн. Энэ нь эрх ба үүрэг, үнэн зөв байдал, оршин байгаа батламж мэдэгдлүүдийг тус тус хангахгүй байна.
2. Цэцэрлэгийн хүүхдийн хоолны зардлыг шалгахад тогтоосон норм хэмжээнээс 348.9 мянган төгрөгөөр хэтрүүлэн зарцуулсан зөрчил илэрсэн. Энэ нь эрх ба үүрэг, үнэн зөв байдал, оршин байгаа, толилуулга ба илчлэл тодруулга батламж мэдэгдлүүдийг тус тус хангахгүй байна.

Зөвлөмж:

1. Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйл 7.1, 7.4, 7.5, 7.6, 7.7, Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5, 25.10 Төрийн сангийн төлбөр тооцооны журмын 5 дэх хэсгийн 5.4 дэх заалтуудыг тус тус мөрдөж ажиллах
2. Засгийн газрын 2012 оны 106 дугаар тогтоолын 2-д "Цэцэрлэгийн хүүхэд бүрийн нэг өдрийн хоолны зардлыг 8-10 цагаар ажилладаг цэцэрлэгт 1650 (нэг мянга зургаан зуун тавин) төгрөгөөр, 24 цагаар ажилладаг цэцэрлэг, сувиллын болон тусгай цэцэрлэгт 2400 (хоёр мянга дөрвөн зуун) төгрөгөөр тус тус тогтоосугай" гэсэн заалтыг мөрдөж ажиллах

Эрсдэл:

Төсвийн тухай хуулийг хэрэгжүүлэхгүй байх
Дотоод хяналтыг хангалтгүй хэрэгжүүлэх

Төсвийн захирагчийн хариу:

Илрүүлэлт:

1. Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийг шалгахад дараа жилийн төсвийн төсөл, санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын дүгнэлт, байгууллагын батлагдсан төсөв, худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөө, аудитын тайлан, дүгнэлт, зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тайланг тус тус хугацаа хоцроож мэдээлсэн. Хандив, тусламжийн хэмжээ, түүний зарцуулалтын тайланг огт мэдээлээгүй нь эрх ба үүрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Зөвлөмж:

3. Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1.3, 6.1.5, 6.1.1, 6.3.5 гэсэн заалтуудыг бүрэн хэрэгжүүлж, мэдээллийг тогтоосон хугацаанд тогтмол үнэн зөв мэдээлж байх

Эрсдэл:

Дотоод хяналтыг хангалтгүй хэрэгжүүлэх

Төсвийн захирагчийн хариу:

МЕНЕЖМЕНТИЙН ЗАХИДЛЫГ

ХЯНАСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

БЭЛТГЭСЭН:

АУДИТОР

Огноо: 2018-02-28

2317144297
СЮА0046 9074062

Ч.ЭРДЭНЭБААТАР

Д.ОЮУНТУЯА

Ц.ХАТАНБОЛД